

سنجش کیفیت مسیرهای تردد دوچرخه به روش TOPSIS

(مورد مطالعه: مسیرهای دوچرخه منطقه ۶ شهر تهران)

حامد محمدی^{۱*}، مهدی مرادی^۲

۱- * دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران.

Hamedmohammadi@srbiau.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران.

Mehdi.moradi@srbiau.ac.ir

چکیده

جاذبه بالای هسته مرکزی شهرهای بزرگ موجب ازدحام بیش از حد وسایل نقلیه موتوری گشته و فضایی بی‌روح و خسته‌کننده را برای شهروندان بوجود می‌آورد. بطوریکه همیشه قصد سفر به این محدوده‌ها با تأمل فراوان و نگرانی از بابت چگونگی سفر همراه است. حال آنکه حمل و نقل عمومی نمی‌تواند تمام مقاصد پرجاذبه را به خوبی پوشش دهد، تسهیل در حالتهای مکمل سفر آنها پاسخ مناسبی برای ایجاد حمل و نقل یکپارچه است. دوچرخه وسیله‌ای آسان جهت پیمودن مسافتهای کوتاه شهری و نیز حائز انعطاف لازم برای تردد در مسیرهای متوسط و بلند از طریق ترکیب با سامانه‌های حمل و نقل عمومی است. یکی از مواردی که باید در برنامه‌ریزی استفاده از دوچرخه در شهرها مورد توجه قرار گیرد، وجود بستر فیزیکی مناسب برای حرکت است که می‌تواند نقش بسزایی در استفاده از آن در شبکه حمل و نقل شهری ایفا کند. هدف از این پژوهش، بررسی کیفیت مسیرهای حرکت دوچرخه با توجه به اصول طراحی آن در منطقه ۶ شهرداری تهران است. برای دستیابی به این هدف از روش تحقیق توصیفی-تحلیلی استفاده شده است. بدین ترتیب برای جمع‌آوری اطلاعات نظری از مطالعات اسنادی-کتابخانه‌ای و اطلاعات میدانی، روش پیمایشی با ابزار مشاهده و پرسشنامه انجام شده است. ضمن معرفی اهداف برنامه‌ریزی و اصول طراحی شبکه تردد دوچرخه، معیارهایی جهت سنجش مسیرهای تردد دوچرخه تدوین شد و از طریق تکمیل پرسشنامه شهروندان به چگونگی کیفیت این مسیرها در نمونه موردی پژوهش پرداخته شد و به روش تاپسیس به اولویت‌بندی مسیرها منجر گردید. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که کیفیت مسیرهای تردد دوچرخه منطقه ۶ تهران در سطح پایین‌تر از متوسط قرار دارد. و این ضعف در زیرساختهای فیزیکی فضای دوچرخه می‌تواند یکی از علل اساسی عدم استفاده از دوچرخه توسط شهروندان و ازدحام بیش از حد ترافیک در منطقه تلقی گردد.

واژه‌های کلیدی: دوچرخه سواری، اصول طراحی، مسیر حرکت دوچرخه، تاپسیس، منطقه ۶ تهران.